

מאי 2012 – ח'רדאד 1391 לשבוע שבין 23/5/11 – 30/5/12 עורך: ד"ר רז צימט

## במוקד אירועי השבוע

- ✓ בעקבות שיחות הגרעין בבגדאד: איראן מטילה על המערב את האחריות לכישלון השיחות.
- ✓ עלי לאריג'אני נבחר מחדש לראשות המג'לס.
- ✓ הפתעה וביקורת באיראן מעלייתו של אחמד שפיק לסיבוב השני בבחירות לנשיאות מצרים.
- ✓ "אולימפיאדת המהגרים 62%": "מהצעירים האיראנים, שזכו במדליות באולימפיאדות למדעים, היגרו למערב.
- ✓ תמונות השבוע: ישיבת הפתיחה של המושב הראשון של המג'לס התשיעי.

### בעקבות שיחות הגרעין בבגדאד: איראן מטילה על המערב את האחריות לכישלון השיחות

בתום סבב השיחות השני בין איראן לקבוצת המדינות 5+1, שהסתיים בשבוע שעבר בבגדאד ללא התקדמות, הטילה התקשורת האיראנית על המערב את האחריות לכישלון השיחות וטענה, כי מדינות המערב נסוגו מההתחייבויות שנתנו במהלך שיחות איסטנבול.

במהלך שני ימי הדיונים לא הסכימה איראן לדרישת המערב להשעות את העשרת האורניום ל-20% בתמורה לערבויות לקבלת דלק גרעיני בעתיד ולהשעיית חלק מהסנקציות. במהלך יום הדיונים הראשון יצרה המשלחת האיראנית אווירת משבר וטענה, כי שש המעצמות חזרו בהן מהעמדה שהציגו בסבב השיחות באיסטנבול לפיה יבצעו מחוות בתמורה לצעדים איראנים בסוגיית הגרעין. אמצעי התקשורת האיראנים, שדיווחו על המשבר בשיחות, האשימו את מדינות המערב באחריות למבוי הסתום וטענו, כי הן לא סיפקו תשובות ברורות להצעה האיראנית. סוכנות הידיעות פארס טענה, כי נציגי המערב אינם מוכנים ליטול סיכונים ומעוניינים לבזבז זמן. חוסר היכולת מצד המערב להיענות להצעותיה של איראן מעיד, לטענת פארס, על העדר הסכמה בקרב קבוצת המדינות 5+1, בעיקר בנוגע להמשך הסנקציות המוטלות על איראן. סוכנות הידיעות "מהר" הטילה על ארצות-הברית את האחריות המרכזית למבוי הסתום אליו נקלעו השיחות וטענה, כי הצהרותיהם של נציגי המערב במהלך השיחות דומות לאלה של ראש ממשלת ישראל, בנימין נתניהו (פארס; מהר, 24 מאי 2012). סוכנות הידיעות אירנ"א האשימה, אף היא, את המערב באחריות לכישלון השיחות וטענה, כי ההצעה, שהעבירו נציגי המערב לאיראן במהלך השיחות, אינה עדכנית ואינה מאוזנת (אירנ"א, 24 מאי).

חרף המחלוקות הסכימו שני הצדדים לשוב ולהיפגש ובשעות אחר הצהריים של יום הדיונים הראשון דיווחה התקשורת האיראנית, כי המשך השיחות התנהלו באווירה חיובית יותר וכי נציגי המערב הסכימו לדון בהסרת הסנקציות, לאחר שהגיעו למסקנה, כי עדיף לנקוט בצעדים בוני אמון כלפי איראן (פארס, 24 מאי 2012). בתום סבב השיחות סוכם על סבב נוסף, שייערך במוסקבה ב-18-19 בחודש יוני. במסיבת עיתונאים, שהתקיימה בתום השיחות, הצהיר ראש המשלחת האיראנית, סעיד ג'לילי, כי איראן התעקשה על זכותה להמשיך בהעשרת אורניום ולקיים מעגל דלק גרעיני מלא. הוא שב וציין, כי איראן עמדה בהתחייבויותיה בהתאם לאמנה למניעת תפוצת נשק גרעיני (NPT) וכי אסטרטגיית הלחצים של המערב הגיעה לסוף דרכה. הוא הוסיף, עם זאת, כי קיימת אפשרות להגיע לפשרה בנוגע להעשרת האורניום לרמה של 20%.



**סעיד ג'לילי בכרבלאא' לאחר סיום השיחות בבגדאד**

לאחר השיחות סיכמה סוכנות הידיעות פארס את הישגי איראן מהסבב האחרון. פארס שיבחה את מנהלי המשא ומתן האיראנים על אופן ניהול השיחות, שהובילו לטענתה למספר הישגים חשובים: איראן הצליחה לכלול במסגרת השיחות גם סוגיות אזוריות המבטאות את מעמדה האזורי והעולמי, היא הצליחה לשנות את טקטיקת המשא ומתן של המערב מטקטיקה המבוססת על הפעלת לחץ נגד איראן לטקטיקה המבוססת על נכונות לשיתוף פעולה עימה, היא השפיעה על קביעת מיקום השיחות ועל סדר יומן, היא הפכה ממדינה מואשמת למדינה התובעת את זכויותיה והצליחה לאלץ את מדינות המערב להתחשב בזכויותיה ולהציע לה ויתורים בנושאים שונים ולא רק לתבוע ממנה ויתורים. השיחות מבטאות, לטענת פארס, את התחזקות יכולת המיקוח של איראן ואת עליית מעמדה האזורי ומחזקות את ההכרה מצד דעת הקהל הפנימית באיראן בהישגי מנהלי המשא ומתן וביכולתם להבטיח את זכויותיה של ארצם (פארס, 26 מאי 2012).

בתגובות ובפרשנויות, שהתפרסמו עם תום השיחות בבגדאד, ביטאו אמצעי התקשורת האיראנים עמדות שונות בנוגע לתוצאותיהן ולמשמעויותיהן. עורך היומון כיהאן (Keyhan), חסין שריעתמדרי (Hossein Shariatmadari), ביטא את הגישה המתריסה ביותר וקרא לשלטונות איראן, שלא

להשתתף בסבב השיחות הבא במוסקבה. במאמר מערכת, שפרסם היומון, נטען, כי מדינות המערב מנצלות את השיחות על מנת להבטיח את צרכיהן הפוליטיים על רקע המשבר הפוקד את המערב וכי הן מעוניינות במשא ומתן רק כדי למשוך זמן ולא כדי למצוא פתרון לבעיות מול איראן. המשך השיחות במתכונת הנוכחית, שאינה מבוססת על הדדיות בין איראן למערב, כמוהו כנכונות איראנית לשחק במגרשו של האויב.

שריעתמדרי טען, כי מדינות המערב הסכימו במהלך השיחות באיסטנבול לסגת לראשונה מ"הקווים האדומים" שלהן ולהכיר בזכותה של איראן להעשרת אורניום. שיחות בגדאד לא ביטאו, עם זאת, שינוי אסטרטגי במדיניות המערב והן שבו והעלו תביעות בלתי-חוקיות בנוגע להשעיית העשרת האורניום לרמה של 20% אך לא הציעו דבר בתמורה. נציגי המערב לא הסכימו לדון בביטול הסנקציות, שהוטלו על איראן מתוקף החלטות מועצת הביטחון, או בביטול הסנקציות החד-צדדיות שהוטלו על-ידי ארצות-הברית. לא ברור, אם כן, לשם מה נועדו השיחות מבחינת איראן.

ארצות-הברית ובעלות בריתה מעוניינות, לטענת שריעתמדרי, לנהל את המשא ומתן אך ורק על מנת להבטיח את האינטרסים שלהן: פיקוח על מחירי הנפט, מניעת פגיעה נוספת בכלכלתן, צמצום השפעת "המהפכות האסלאמיות" באיזור והפגיעה במעמדן של ארצות-הברית ובעלות בריתה. אם לשפוט על-פי האופן שבו נוהלו סבבי השיחות בין איראן למערב עד כה, יש להניח, שגם השיחות במוסקבה לא יובילו להישגים כלשהם מבחינת איראן ונוכחותה בשיחות רק תשרת את הצורך של אויביה בניהול המשא ומתן. עדיף, לפיכך, שאיראן לא תיטול בהן חלק (כיהאן, 26 מאי 2012).

היומון השמרני ג'מהורי-אסלאמי (Jomhuri-ye Eslami), ביטא, אף הוא, גישה תקיפה כלפי מדינות המערב והאשימן בכניעה לדרישות ישראל ו"הלובי הציוני". במאמר מערכת, שכותרתו: "מדוע הסתיימו השיחות במבוי סתום?", נטען, כי המערב בהנהגת ארצות-הברית אינו מוכן להכיר בזכויותיה הגרעיניות של איראן וממשיך לתבוע את השעיית העשרת האורניום לה זכאית איראן מתוקף ה-NPT.

הפגישות, שקיימו בכירים ישראלים עם מנהלי המשא ומתן מטעם קבוצת המדינות 5+1, ובהם גם שרת החוץ של האיחוד האירופי, קתריין אשטון, ועם נציגי הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית (סבא"א), תרמו לכישלון השיחות. הלובי הציוני באמריקה ובאירופה הצליח, לטענת ג'מהורי-אסלאמי, להשפיע ולמנוע את הצלחת השיחות. השפעת הציונים בווישינגטון הביאה להחלטות, שהתקבלו בבית הנבחרים האמריקאי נגד איראן בימים שקדמו לסבב השיחות. נסיעתו לתל-אביב של נציג ארצות-הברית לשיחות בגדאד בתום הדיונים מעידה על כך, ש"המשטר הציוני" פעל בדרכים שונות על מנת לממש את יעדיו בנוגע לשיחות ושהחוגים הציונים הם המשפיעים ביותר על גיבוש מדיניות המערב כלפי איראן.

היומון גרס, כי עתיד השיחות הבאות ברור לחלוטין לנוכח מציאות זו. היעד של הציונים הוא למנוע מאיראן באופן מוחלט את הטכנולוגיה הגרעינית והמערב פועל למימוש דרישות הציונים. כל עוד יישארו מדינות המערב תחת שליטה ציונית, אין איראן יכולה לקוות לשינוי כלשהו בעמדות המערב והשיחות יסתיימו במבוי סתום (ג'מהורי-אסלאמי, 26 מאי 2012).

גם היומון סיאסתי-רוז (Siyasat-e Rooz) האשים את מדינות המערב בניסיון לבזבז זמן. הסנקציות הבלתי-אנושיות המוטלות על איראן הן הנשק האחרון הנמצא בידי המערב, טען היומון, ואם איראן תשכיל להתמודד עימן באמצעות התנהלות נכונה, יעמוד המערב בפני השפלה ובעיות חמורות. המערב החושש מפני כישלון תוכניתו לנוכח נחישותם ורצונם הלאומי של האיראנים תולה את תקוותיו בהמשך המערכה הפסיכולוגית והלחצים נגד איראן. מדינות המערב מעוניינות להמשיך בשיחות עם איראן כדי לקנות זמן, שיאפשר להן להמשיך במערכה נגדה בתקווה לאלצה בסופו של דבר להסכים ליותרים. היומון קרא למנהלי המשא ומתן מטעם איראן לנהל את השיחות באופן שלא יאפשר למערב להמשיך ולבזבז זמן (סיאסתי-רוז, 25 מאי 2012).

היומנים שרק (Shargh) ו-תהראן אמרוז (Tehran Emrooz) טענו, לעומת זאת, כי לא ניתן להגדיר את שיחות בגדאד ככישלון. במאמר פרי-עטו של הפרשן הפוליטי הבכיר, צאדק זיבאכלאם (Sadeq Zibakalam), שהתפרסם ביומון הרפורמיסטי שרק תחת הכותרת: "הציון המצוין של הדיפלומטים האיראנים", נכתב, כי יש לראות בשיחות הצלחה עבור איראן, כיוון שהן הובילו לנקודת מפנה בינה למערב. מנהלי המשא ומתן האיראנים, סעיד ג'ילי ועלי באקרי, הצליחו להוכיח למערב, כי איראן רצינית בכוונתה להגיע להסכם ולפשרה. הם היו, עם זאת, צריכים להוכיח, כי גם לאיראן יש "קווים אדומים" שעליהם היא אינה מוכנה לוותר. מנהלי המשא ומתן היו צריכים לשמור על איזון בין "הקווים האדומים" של איראן לבין הצורך להמשיך במשא ומתן עם המערב ומבחינה זו הם ביצעו את עבודתם כראוי. שני הצדדים הפגינו במהלך השיחות רצינות והוכיחו, שהם אינם מעוניינים למשוך זמן. קביעת סבב שיחות נוסף בעוד שלושה שבועות מוכיחה, לטענת זיבאכלאם, כי המערב הבין, שאיראן רצינית בכוונתה להגיע להסכם בסוגיית הגרעין (שרק, 26 מאי 2012).

גם תהראן אמרוז המזוהה עם ראש עיריית טהראן, מחמד באקר קאליבאף (Mohammad Baqer Qalibaf), גרס, כי לא ניתן להגדיר את השיחות ככישלון, כיוון שהחלטה על סבב שיחות נוסף במוסקבה מעידה על כך, שלצד הקושי להגיע להסכם קיימות רצינות ותקווה אצל שני הצדדים. לא ניתן להגיע להסכם כולל בתום סבב קצר אחד, נכתב במאמר מערכת שפרסם היומון, שכן סוגיית הגרעין היא אחת הסוגיות הבינלאומיות המורכבות ביותר. במהלך השיחות נוצרה, עם זאת, הזדמנות להגיע להסכם וקיימת נכונות מצד שני הצדדים להגיע לתוצאות. פתרון בעיית הגרעין מחייב את מדינות המערב לקחת בחשבון את ההיבטים הכלכליים, הפוליטיים, המשפטיים והאזרחיים ולהתחשב בחוסר שביעות רצונה של טהראן מהתנהגותן הקודמת כלפי איראן. סבבי השיחות באיסטנבול ובגדאד מעידים על כך, שהמערב מבין זאת יותר מבעבר. היומון העריך, כי סבב השיחות הבאות במוסקבה הקרובה יותר לעמדותיה של איראן עשוי להוביל לנקודת מפנה ולהביא לתחילת סופה של סוגיית הגרעין (תהראן אמרוז, 26 מאי 2012).

האתר עצר-איראן (Asr-e Iran) הביע, אף הוא, תקווה להתקדמות בסבב השיחות הקרוב בין איראן למערב. במאמר פרשנות, שפרסם האתר בתום שיחות בגדאד, נכתב, כי בכל הקשור להתקדמות טכנולוגית בתוכנית הגרעין פועל הזמן לטובת איראן, כיוון שהיא יכולה לשפר את העשרת האורניום ואת ייצור הדלק הגרעיני מבחינה כמותית ואיכותית. יש לזכור, עם זאת, כי כלכלה המושפעת מסנקציות

אינה משרתת את האינטרסים של איראן. אומנות הדיפלומטיה היא למצוא את האיזון הנכון בין צרכי הגרעין לצרכי הכלכלה, נכתב באתר (עצרי- איראן, 25 מאי 2012).

### עלי לאריג'אני נבחר מחדש לראשות המג'לס

יו"ר המג'לס השמיני, עלי לאריג'אני, נבחר השבוע לתפקיד יו"ר המג'לס התשיעי, שהחל השבוע את מושבו הראשון לאחר הבחירות. בהצבעה, שהתקיימה ביום שני (28 מאי), גבר לאריג'אני על על-אם-עלי חדאד עאדל (Gholam-Ali Haddad Adel), ששימש כיו"ר המג'לס השביעי. לאריג'אני זכה בתמיכת 173 מבין 275 חברי המג'לס, שהשתתפו בהצבעה, לעומת 100 חברי מג'לס שתמכו במועמדותו של חדאד עאדל. בשלב זה נבחר לאריג'אני כיו"ר זמני עד להשלמת מספר הליכים ניהוליים (פרוצדוראליים), שנועדו לאשר סופית את הליך בחירתם של חברי המג'לס. לתפקיד שני סגני יו"ר המג'לס נבחרו מחמד-רזא באהנר (Mohammad-Reza Bahonar) ומחמד חסן אבו-תראבי פרד (Mohammad Hassan Abu-Torabi Fard), שניהנו בתפקידים אלה גם במג'לס הקודם.



המנצח והמפסיד: לאריג'אני (מימין) וחדאד-עאדל (משמאל)

מאז הבחירות האחרונות למג'לס רווחו ההערכות, כי חדאד עאדל יצליח לגבור על לאריג'אני במרוץ על ראשות הרשות המחוקקת. בימים האחרונים התברר, עם זאת, כי לאריג'אני הצליח להשיג את תמיכת רוב חברי המג'לס המזוהים עם חזית האצולגראיאן המאוחדת בעוד שיריבו נתמך בעיקר על-ידי חברי המג'לס המשתייכים לחזית העמידה האיתנה (ג'בה-הי פאי-דארי, Jebhe-ye Paydari) המזוהה עם האגף הימני-רדיקלי במחנה השמרני.

לאחר בחירתו הודה לאריג'אני לחברי המג'לס על האמון שנתנו בו ולחדאד עאדל על התמודדותו בבחירות לראשות הרשות המחוקקת המעידה, לדבריו, על תפישתו הדמוקרטית של המג'לס. הוא הדגיש את הצורך לשמור על עצמאותו של המג'לס ביחס לרשויות האחרות תוך נכונות לשיתוף פעולה עימן, לפעול בהתאם להנחיותיו של המנהיג העליון ולהגן על זכויות העם. בנאומו התייחס לאריג'אני

לסוגיות הפנים והחוץ הניצבות בפני איראן, ובראשן המשא ומתן הגרעיני, ההתפתחויות בעולם הערבי ובעיות הכלכלה. הוא אמר, כי המג'לס יפעל להכשלת מאמציהם של אויבי איראן להחליש את כלכלתה ולפתרון הבעיות הכלכליות, ובראשן האינפלציה והאבטלה (איסנ"א, 28 מאי 2012). בחירתו של לאריג'אני, מיריביו הפוליטיים המרכזיים של הנשיא אחמדינז'אד, לראשות המג'לס צפויה להביא להמשך חילוקי הדעות החריפים בין המג'לס לממשלה, שניכרו בשנים האחרונות.

ההתמודדות על תפקיד יו"ר המג'לס שבה וחשפה את חילוקי הדעות הפנימיים במחנה השמרני. במהלך הימים שקדמו להצבעה קיימו חברי המג'לס השמרנים מספר פגישות לצורך גיוס תמיכה בשני המועמדים. היומן הרפורמיסטי אעתמאד (E'temad) טען בסוף השבוע שעבר, כי המרוץ לראשות המג'לס מעיד על כישלון המאמצים להשגת אחדות במחנה השמרני. חילוקי הדעות החריפים בין תומכי הממשלה למג'לס והפילוג בין חזית האצולגראיאן המאוחדת לחזית העמידה האיתנה בבחירות באו שוב לידי ביטוי במאבק להנהגת המג'לס. "אעתמאד" העריך, כי לאריג'אני זוכה בתמיכת הגרעין המרכזי של הזרם השמרני-מסורתי בעוד שחדאד עאדל זוכה בעיקר לתמיכת "חזית העמידה האיתנה". במאמר מערכת, שפרסם היומן, נכתב, כי עדיף שהשמרנים ימצאו את הדרך להגדיר את זהותם הפוליטית במקום לבזבז אנרגיה על אחדות, שלעולם לא תושג. חילוקי הדעות במחנה השמרני הם רבים עד כדי כך, שלא ניתן להשתמש במונח "אצולגראיאן" להגדרת כל חברי הזרם השמרני (אעתמאד, 26 מאי 2012).

בעקבות בחירת לאריג'אני העלה האתר רג'א ניוז (Raja News), המזוהה עם חזית העמידה האיתנה ותמך במועמדותו של חדאד עאדל, ספקות בנוגע לתקינות הליך ההצבעה ותהה, כיצד חדאד עאדל, שמועמדותו לראשות המג'לס זכתה בסוף השבוע בתמיכתם של 132 חברי מג'לס, קיבל בסופו של דבר רק 100 קולות (רג'א ניוז, 28 מאי). לעומתו, מתח האתר עצר-י איראן (Asr-e Iran), המזוהה עם מתנגדי הנשיא אחמדינז'אד במחנה השמרני, ביקורת על החלטת חדאד עאדל להתמודד גם לאחר שהתבררו יחסי הכוחות בינו ללאריג'אני ואף במחיר פילוג חריף במחנה השמרני. היה עדיף, נכתב באתר, אילו חדאד עאדל היה ממשיך בפעילותו התרבותית בה עסק בשנים האחרונות. משעה שנבחר למג'לס הציפיה ממנו היא למלא את תפקידו כחבר מג'לס פעיל גם לאחר שלא נבחר כיו"ר (עצר-י איראן, 28 מאי 2012).

בתוך כך דיווחו השבוע כמה אמצעי תקשורת המזוהים עם האופוזיציה הרפורמיסטית, כי משמרות המהפכה תמכו במועמדותו של חדאד עאדל לראשות המג'לס. בדיווח, שמהימנותו אינה ברורה, נטען, כי נציג המנהיג במפקדת ח'אתם אל-אנביא'א (Khatam-ol-Anbiyaa), תאגיד הבינוי של משמרות המהפכה, הביע לאחרונה תמיכה במועמדותו של חדאד עאדל והזהיר מפני המשך כהונתו של לאריג'אני הפועל כביכול בתיאום עם הנשיא אחמדינז'אד ויו"ר "המועצה לקביעת האינטרס של המשטר", עלי-אכבר האשמי רפסנג'אני, לשכנע את המנהיג העליון להסכים לניהול משא ומתן עם ארצות-הברית. האתר דיגרבאן טען, כי היעדרותו של מפקד משמרות המהפכה, מחמד-עלי ג'עפרי (Mohammad-Ali Ja'fari), משיבת הפתיחה של מושב המג'לס החדש עשויה להעיד על מורת רוחם של משמרות המהפכה מהתנהלות המג'לס בראשות לאריג'אני (דיגרבאן, 28 מאי 2012). בשבוע

שעבר עורר חבר המג'לס, עלי מטהרי (Ali Motahari), סערה לאחר שטען, כי משמרות המהפכה התערבו בבחירות האחרונות למג'לס ותמכו במועמדים מסוימים. טענתו הוכחה בתוקף בהודעה רשמית מטעם משמרות המהפכה.

### הפתעה וביקורת באיראן מעלייתו של אחמד שפיק לסיבוב השני בבחירות לנשיאות מצרים

אמצעי התקשורת השמרנים הביעו פליאה מתוצאות הסיבוב הראשון של הבחירות לנשיאות מצרים ובעיקר מעלייתו של אחמד שפיק, המזוהה עם "המשטר הישן", לסיבוב השני.

האתר עצר-י איראן (Asr-e Iran) כתב, כי אף אחד לא ציפה, ששפיק, ראש הממשלה האחרון בתקופת נשיאותו של חסני מבארכ, יצליח לגבור על עמרו מוסא או על עבד אל-מנעם אבו אל-פתוח ולעלות לסיבוב הבחירות השני. האתר העריך, כי שפיק קיבל את רוב הקולות מתומכי המשטר הקודם ומהנוצרים החוששים מפני עליית ממשלה אסלאמית במצרים. במאמר פרשנות שפרסם האתר בעקבות פרסום תוצאות הבחירות נטען, כי חוסר היציבות במצרים לאחר נפילת מבארכ גרם לכך, שרבים במצרים מעדיפים את שובו של המשטר הרודני הישן על פני המשך המצב המהפכני הקיים. שיעור ההצבעה הנמוך יחסית תרם, אף הוא, להישג לו זכה שפיק. הבחירות במצרים הוכיחו, לטענת "עצר-י איראן", את חשיבותם של מנגנונים המסוגלים לתמוך במועמדים לנשיאות. מועמדי האחים המוסלמים עשו שימוש במנגנון התנועה בעוד ששפיק ניצל את המנגנון הביטחוני, ששימש את הנשיא מבארכ. גם לכספים, שחילקו שפיק ומועמד האחים המוסלמים באזורים העניים במסגרת מאמציהם "לקנות קולות", הייתה חשיבות.

האתר ציין, כי מה שחשוב לאיראן יותר מאשר כינונה של ממשלה מהפכנית הוא כינון ממשלה שלא תתייצב לצד ישראל. תוצאות הסיבוב הראשון של הבחירות אינן מספקות אומנם את אלה שהביאו להפלת משטרו של מבארכ, אך גם הם צריכים להכיר בעקרונות המשחק הדמוקרטי. עצם קיום הבחירות מהווה הישג גדול עבור המצרים וערב הסעודית צריכה להיות בטוחה, שכל הצעירים המצריים – מליברלים ואנשי שמאל ועד אסלאמיסטים – לא יאפשרו את שובו של משטר מבארכ (עצר-י איראן, 26 מאי 2012).

גם האתר דיפלומטיה איראנית הגדיר את תוצאות הבחירות כמפתיעות, כיוון שאחמד שפיק היה שותף לדיכוי המפגינים במהלך המהפכה המצרית ונחשב תומך במדינות ערב, בארצות-הברית ובישראל. האתר זקף את ההישג לו זכה שפיק לשיעור ההצבעה הנמוך ולתמיכה לה זכה מצד המערב, ערב הסעודית, ישראל ומנגנוני הביטחון במצרים. האתר העריך, עם זאת, כי הישגו של שפיק יביא להתעררות דעת הקהל והמערכת הפוליטית במצרים. אלה יתגייסו כעת לתמוך במועמד האחים המוסלמים, מחמד אל-מרסי, על מנת למנוע את ניצחון שפיק בסיבוב השני ואת שובה של הרודנות. המצב במצרים הוא רגיש, נכתב ב"דיפלומטיה איראנית", ויש להמתין ולראות, האם המצרים יבחרו לשמר את ערכי המהפכה או יאפשרו לאבד את הישגיה ולסטות מדרכה (דיפלומטיה איראנית, 26 מאי 2012).

היומון ג'מהורי-י אסלאמי (Jomhuri-ye Eslami) טען, כי תוצאות הבחירות מבטאות את האיום הגדול שעדיין נשקף מצד שרידי המשטר הרודני על הישגי המהפכה. מתוצאות הבחירות עולה, כי מחצית מהבוחרים הצביעו עבור מועמדים, שלא היו שותפים למהפכה. גם אם האחים המוסלמים יזכו בבחירות, אין בכך כדי להסתיר את התמיכה הניכרת במועמדים, שהתנגדו לאסלאמיסטים ושחלקם אף תמכו בשרידי המשטר הרודני הישן. הדבר מצביע על כך, שהמשטר הרודני אינו מבוסס על אדם אחד אלא על קבוצת אנשים המשתפים ביניהם פעולה. אחמד שפיק ועמרו מוסא היו חלק מהמנגנון הרודני נגדו התקומם העם המצרי, אך שרידי הדיקטטורה עדיין מצליחים להריץ מועמדים ולהתמודד בבחירות לנשיאות.



מחמד מרסי נגד אחמד שפיק

היומון ציין, כי ניתן להסביר באופן חלקי את תוצאות הבחירות בחילוקי הדעות במחנה המהפכני והאסלאמיסטי, בניהול ענייני המדינה על-ידי המועצה הצבאית ובקיומם של יסודות חילוניים בחברה המצרית החוששים מפני הסלפים. חוסר הצלחתם של המהפכנים והאסלאמיסטים בבחירות נעוץ, עם זאת, בעיקר באופן התנהלותם. העדר נחישות ביחס למעורבות הנמשכת של ארצות-הברית בענייני הפנימיים של מצרים, עמדתם ההססנית כלפי ישראל, התנהלותם ביחס למועצה הצבאית השלטת, הכשלים באופן ניהול משפטו של מבראכ ובהפצת התרבות המהפכנית בקרב שכבות החברה השונות – כל אלה פגעו בהתנהלותה של החזית המהפכנית, ובעיקר של האחים המוסלמים. גם אם יזכו האחים המוסלמים בבחירות, הרי שהצלחתם בניהול ענייני המדינה מותנית ביכולתם להתנהל בהתאם לעקרונות המהפכניים והאסלאמיים ולרצונו של העם המצרי (ג'מהורי-י אסלאמי, 27 מאי 2012).

היומון כיהאן (Keyhan), שהעריך ערב הבחירות, כי שני המועמדים האסלאמיסטים, מחמד אל-מרסי ועבד אל-מנעם אבו-אל-פתוח, יעלו לסיבוב השני, הטיל ספק באמינות תוצאות הבחירות הרשמיות. כיהאן הביע פליאה לנוכח שיעור ההצבעה הנמוך, שהיה נמוך אף יותר משיעור ההצבעה בבחירות



לפרלמנט, שחשיבותן פחותה מזו של הבחירות לנשיאות. גם הפער בין הישגי המפלגות האסלאמיות בבחירות לפרלמנט לתוצאות הבחירות לנשיאות מעלה, לטענת היומון, תהיות משמעותיות.

היומון טען, כי עלייתו של שפיק לסיבוב הבחירות השני התאפשרה בזכות "מזימה" שתוכננה מראש על-ידי מדינות המערב, ישראל והמועצה הצבאית העליונה, שחששו מפני ניצחון המחנה האסלאמיסטי. ערב הבחירות נסעו ראשי המודיעין של מצרים וישראל לדוחה, בירת קטר, ואילו נציג נאט"ו הגיע לקהיר לצורך פגישות עם ראשי מנגנוני המודיעין והביטחון. האחים המוסלמים צריכים להכיר כעת בתוצאות הבחירות, כיוון שטענות בנוגע לזיוף הבחירות יאפשרו לראשי הצבא ולמועצה הצבאית העליונה לבטל את תוצאותיהן ולדחות את מועד הבחירות בשישה חודשים עד שנה.

כיהאן הזהיר מפני ניסיונות הצבא המצרי לערער את היציבות הביטחונית במדינה בשבועות הקרובים על מנת לחזק את מעמדו של שפיק המדגיש את הצורך בשמירת היציבות. הצבא עלול גם לבצע הפיכה צבאית, כיוון שהמועצה הצבאית רואה בכינון ממשלה אסלאמית "קו אדום". היומון קרא לאסלאמיסטים, שלא להסתפק בהיערכות לבחירות אלא לפעול גם במישור הציבורי-עממי. הם צריכים למלא את כיכר תחריר במיליוני אזרחים על מנת לשמור על אחדותם הפנימית ולהכשיל את הלחץ מצד אנשי הצבא נגד האחים המוסלמים ואת תקוותיהן של ארצות-הברית, אירופה, "המשטר הציוני" וערב הסעודית לכונן מחדש את המשטר הרודני הקשור אליהן (כיהאן, 28 מאי 2012).

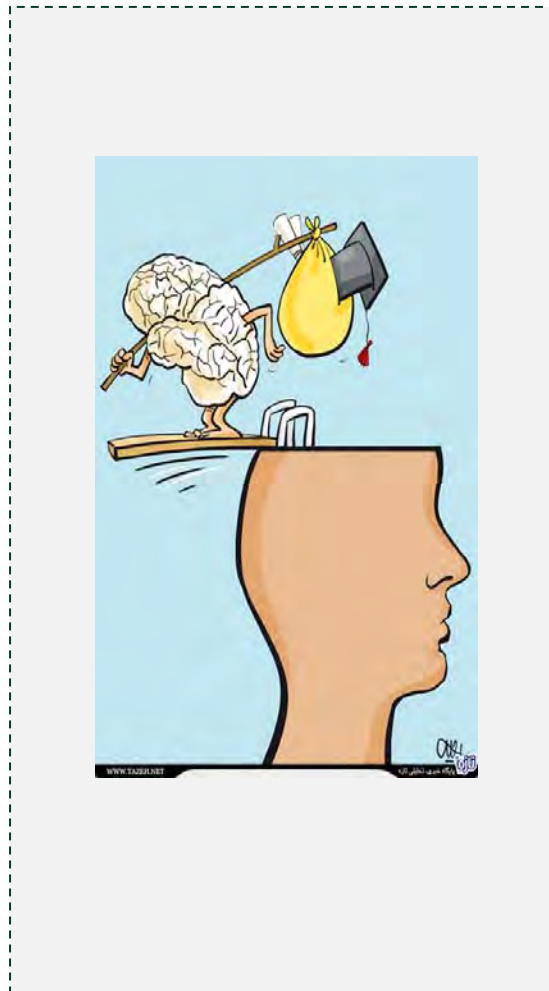
### "אולימפיאדת המהגרים": 62% מהצעירים האיראנים, שזכו במדליות באולימפיאדות למדעים, היגרו למערב

היומון הרפורמיסטי שרק (Shargh) פרסם השבוע בעמודו הראשון תוצאות מחקר, שנערך לאחרונה בנוגע לתופעת "ברחת מוחות" בקרב צעירים איראנים, שזכו במדליות בתחרויות אולימפיות למדעים (פיזיקה, כימיה, מתמטיקה ומחשבים). על-פי הנתונים שהתפרסמו, 62% מבין התלמידים האיראנים, שזכו במדליות בתחרויות האולימפיות שנערכו בשנים 1993-2007, היגרו למדינות מפותחות, ובראשן לארצות-הברית ולקנדה. למעלה מ-140 תלמידים מבין 225 תלמידים איראנים, שהשתתפו ב-53 אולימפיאדות עולמיות בין השנים 1993-2007, לומדים כיום באוניברסיטאות בארצות-הברית ובקנדה.

69.2% מזוכי המדליות באולימפיאדות לפיזיקה, 76.7% מזוכי המדליות באולימפיאדות למתמטיקה, 50% מזוכי המדליות באולימפיאדות למחשבים ו-50% מזוכי המדליות באולימפיאדות לכימיה מתגוררים כיום מחוץ לאיראן. רובם לומדים וחוקרים באוניברסיטאות ובמכוני מחקר מובילים בצפון-אמריקה, ובהם: הרוארד, סטנפורד, MIT, קליפורניה, ג'ון הופקינס ופרינסטון בארצות-הברית; טורונטו וסיימון פרייזר בקנדה. 94% מסטודנטים אלה החלו את לימודיהם באוניברסיטת "שריף" לטכנולוגיה בטהראן. אוניברסיטאות בארצות-הברית קלטו 75% מזוכי המדליות באולימפיאדות הפיזיקה, 40.7% מזוכי המדליות באולימפיאדות הכימיה, 84% מזוכי אולימפיאדות המחשבים ו-90.9% מזוכי אולימפיאדות המתמטיקה. קנדה קלטה 15% מזוכי אולימפיאדות הפיזיקה, 59.3% מזוכי אולימפיאדות הכימיה, 16% מזוכי אולימפיאדות המחשבים ו-9.1% מזוכי אולימפיאדות המתמטיקה. מעטים מבין

הסטודנטים האיראנים, שזכו במדליות באולימפיאדות המדעיות, לומדים באוניברסיטאות בצרפת, בגרמניה, בברזיל ובבריטניה. רבים מהמומחים האיראנים, שהיגרו לצפון-אמריקה, עובדים בחברות הייטק גדולות, ובראשן גוגל ומיקרוסופט.

מהנתונים, שהתפרסמו בשרק עולה, כי בין 4 ל-5 מיליון מהגרים איראנים מתגוררים כיום ב-32 מדינות ברחבי העולם. למעלה מ-500 פרופסורים איראנים (מספר המהווה חמישית ממספר המרצים ברחבי איראן) מלמדים במוסדות להשכלה גבוהה בארצות-הברית. עוד עולה ממחקרים שונים, כי למעלה מ-70% מבוגרי התואר השלישי באוניברסיטת טהראן שוקלים להגר מאיראן (שרק, 29 מאי 2012).



מתוך: [www.tazeh.net](http://www.tazeh.net)

תופעת בריחת המוחות נמצאת מזה שנים במקום מרכזי בשיח הציבורי באיראן אף על-פי שבכירים איראנים המעיטו בחשיבות התופעה. שר המדעים, כאמראן דאנשג'ו (Kamran Daneshjou), הצהיר באוקטובר 2010, כי קיימת הפרזה רבה בהערכת התופעה וכי הנתונים המצביעים על חומרת התופעה אינם עדכניים. גם סגן שר המדעים לענייני סטודנטים, מחמוד מלאבאשי (Mahmoud Molabashi), טען, כי המושג "בריחת מוחות" הוא מושג ריק מתוכן ובלתי-מדעי. הוא ציין, כי אין באיראן בריחת

מוחות אלא מעגל מוחות וכי אין כל פסול בתופעה של סטודנטים איראנים המבקשים ללמוד לתארים מתקדמים בחו"ל וכי תופעה זו אינה יכולה להיחשב כבריחת מוחות. אמצעי תקשורת איראנים מתחו ביקורת על הצהרות אלה וטענו, כי הן מבטאות התעלמות מתופעה המאיימת על החברה האיראנית.

על-פי נתוני "קרן המטבע העולמית", שהתפרסמו בשנת 2009, ממוקמת איראן במקום הראשון בעולם מבין 91 מדינות שנבדקו מבחינת היקף תופעת "בריחת המוחות". על-פי נתונים אלה מהגרים מדי שנה מאיראן בין 150 ל-180 אלף איראנים מסיבות שונות, ובראשן: אבטלה, רמת הכנסה נמוכה של מרצים ומומחים, העדר יכולות מספקות בתחום המדע וחוסר יציבות פוליטית וחברתית.

### תמונות השבוע: ישיבת הפתיחה של המושב הראשון של המג'לס התשיעי





